

*К.е.н., доцент Брік С.В.
доцент кафедри економічного аналізу та обліку
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
E-mail: svet_svb@mail.ru*

**ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ
ПРИ ВЕДЕННІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ
БУДІВЕЛЬНИХ КОНТРАКТІВ**

В залежності від можливостей покупця облік по конкретному будівельному контракту може регламентуватися різними стандартами бухгалтерського обліку.

Якщо покупець має можливість визначати основні структурні елементи проекту будівництва об'єкта нерухомості до початку будівництва і / або основні структурні зміни після того, як будівництво розпочато, то облік по конкретному контракту регламентується нормами П (С) БО 18 [2] (або МСБО 11 [3]).

Якщо ж покупець має лише обмежену можливість впливати на проект будівництва об'єкта нерухомості або визначати лише незначні відхилення від базового проекту, то облік контракту ведеться відповідно до норм П (С) БО 16 [1] (або МСБО 18 [4]). У цьому випадку визначають дохід від продажу готового продукту (об'єкта нерухомості).

П (С) БО 18 [2] передбачає ведення обліку в розрізі об'єктів будівництва, під якими розуміється сукупність будівель і споруд або окремі будівлі і споруди, будівництво яких здійснюється за єдиним проектом.

Об'єктами розрахунку собівартості також можуть виступати окремі види будівельно-монтажних робіт та об'єкт будівництва або договір будівельного підряду [5].

Доходи і витрати протягом виконання будівельного контракту визнаються з урахуванням ступеня завершеності робіт на дату балансу, якщо кінцевий фінансовий результат контракту може бути достовірно оцінений [2].

Ступінь завершеності робіт за будівельним контрактом можна визначати по одному з таких методів:

- вимірювання та оцінка виконаної роботи - в цьому методі дохід зазвичай визнають на підставі актів виконаних робіт;

- співвідношення обсягу заведеної частини робіт та їх загального обсягу за будівельним контрактом у натуральному вимірі, що передбачає фіксування в окремому первинному документі обсягу виконаних робіт (в натуральному вимірі);

- співвідношення фактичних витрат з початку виконання будівельного контракту до дати балансу та очікуваної (кошторисної) суми загальних витрат за контрактом. При цьому для визначення розрахункового доходу слід розділити суму фактично понесених за звітний період витрат на суму планових витрат, відображених в кошторисі [2].

Якщо ступінь завершеності визначається шляхом посилення на витрати за контрактом, понесені на певну дату, то до витрат, понесених на певну дату, включаються лише ті витрати за контрактом, які відображають виконані

роботи. Тобто, в розрахунок приймаються ті витрати, які безпосередньо відносяться до вже виконаних роботах, а не весь дебетовий оборот за період по рахунку 230. Отриманий коефіцієнт множать на загальну вартість робіт за контрактом [3].

Витрати за контрактом включають [2]:

1) витрати, безпосередньо пов'язані з виконанням даного контракту (прямі матеріальні витрати; прямі витрати на оплату праці; інші прямі витрати (включаючи вартість виконаних субпідрядниками робіт) згідно П(С)БО 16 [1]);

2) загальновиробничі витрати, до складу яких включаються передбачені П(С)БО 16 [1] витрати на управління, організацію та обслуговування будівельного виробництва з розподілом між об'єктами будівництва з використанням бази розподілу при нормальній потужності, зокрема, пропорційно прямих витрат; обсягів доходів; прямих витрат на оплату праці; відпрацьованому будівельними машинами і механізмами часу тощо [6].

Не включаються до складу витрат за будівельним контрактом, а відображаються у складі витрат того звітного періоду, в якому були здійснені: адміністративні витрати (тільки ті, що безпосередньо пов'язані з виконанням будівельного контракту і окреме їх відшкодування покладено на замовника); витрати на збут; інші операційні витрати; витрати на утримання незадіяних будівельних машин, механізмів та інших необоротних активів, які не використовуються при виконанні будівельного контракту [2].

Список використаної літератури

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати", затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 № 318. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 "Будівельні контракти", затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.04.2001 № 205. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0433-01>

3. МСБО 11 "Будівельні контракти". [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_017
4. МСБО 18 "Дохід". [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/929_025
5. Методичні рекомендації з формування собовартості будівельно-монтажних робіт, затверджено наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 31.12.2010 № 573. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://online.budstandart.com/ru/catalog/doc-page?id_doc=5846
6. Карпова В. Строительная деятельность: особенности бухгалтерского учета / Бухгалтер и Закон. – 2015, №42